

บทความวิจัย

ทัศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง และการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองต่อความตั้งใจสูบบุหรี่ของวัยรุ่น

Attitudes, Subjective Norms, and Perceived Behavioral Control Relating to Smoking Intention among Adolescents

นรลักษณ์ เอื้อกิจ, ปร.ด. (การพยาบาล) (Noraluk Ua-Kit, Ph.D.)*

วารภรณ์ ชัยวัฒน์, D.N.S. (Waraporn Chaiyawat, D.N.S.)*

รุจา ภูไพบูลย์, D.N.S. (Rutja Phuphaibul, D.N.S.)**

บทคัดย่อ

การวิจัยแบบความสัมพันธ์เชิงทำนายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอำนาจในการทำนายของทัศนคติ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองกับความตั้งใจสูบบุหรี่ของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกระทรวงศึกษาธิการและการศึกษาเอกชน จำนวน 689 คน เป็นนักเรียนชาย ร้อยละ 42.38 นักเรียนหญิง ร้อยละ 57.62 เลือกโดยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการวางแผนพฤติกรรม (Theory of Planned Behavior) ของ Ajzen (1985, 1988) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ทัศนคติต่อการสูบบุหรี่ การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง และความตั้งใจสูบบุหรี่ แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน หาค่าความเที่ยงได้เท่ากับ .71, .87 และ .89 ตามลำดับ (ยกเว้นแบบสอบถามความตั้งใจ) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ทัศนคติและการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเองสามารถรวมกันทำนายความตั้งใจสูบบุหรี่ ได้ร้อยละ 23 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .001

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ควรส่งเสริมให้วัยรุ่นเกิดทัศนคติด้านลบต่อการสูบบุหรี่และมีการรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง เพื่อป้องกันการสูบบุหรี่ในวัยรุ่นต่อไป นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาสื่อที่เหมาะสมกับบริบทสังคมไทย

คำสำคัญ: ทัศนคติ/การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง/การรับรู้ความสามารถในการควบคุมตนเอง/ความตั้งใจสูบบุหรี่/วัยรุ่น

* คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

** ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี คณะแพทยโรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

Abstract

The purpose of this correlational predictive research was to identify the predictors of intention to smoke cigarettes among high school students in public and private high schools under The Department of General Education (DGE). Six hundred and eighty-nine students (42.38% male students and 57.62% female students) were recruited using multistage random sampling. The theory of planned behavior (Ajzen, 1985, 1988) was applied in this study. The instruments used for data collection were the demographic data, attitudes toward smoking cigarettes, subjective norms, perceived behavioral control, and intention to smoke cigarettes. All questionnaires except for the intention questionnaire were tested for content validity by five experts and the reliabilities were .71, .87, and .89, respectively. Multiple regression was used to analyze the data. The results revealed that attitudes toward smoking cigarettes and perceived behavioral control explained 23% of the variance in smoking intention of the high school students ($p < .001$).

The findings suggest that interventions among high school students should focus on enhancing perceived behavioral control and attitudes to prevent them from smoking cigarettes. Furthermore, the program should develop media which is appropriate for the Thai context.

Keywords: Attitudes / Subjective norms / Perceived behavioral control / Smoking intention, Adolescents

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พฤติกรรมการสูบบุหรี่ยังคงเป็นปัญหา พฤติกรรมเสี่ยงที่สำคัญของวัยรุ่นอย่างต่อเนื่อง คาดว่าในอีก 20-30 ปีข้างหน้า หรือในปี 2573 จำนวน ผู้สูบบุหรี่ในโลกจะเพิ่มขึ้นเป็น 1,600 ล้านคน ทั้งนี้ เนื่องจากจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น และอัตราการ สูบบุหรี่ที่เพิ่มขึ้นโดยเฉพาะนักสูบบุหรี่หน้าใหม่ที่เป็ นวัยรุ่น (ประภิต วาทีสาธกกิจ, 2548) การสูบบุหรี่ เป็นสาเหตุของโรคที่ก่อให้เกิดการเสียชีวิตเป็น อันดับหนึ่ง คือ โรคหัวใจขาดเลือด โรคเส้นเลือด หัวใจตีบและกล้ามเนื้อหัวใจตาย รองลงมาคือ มะเร็ง ปอด และถุงลมโป่งพอง นอกจากนี้ควันบุหรี่มือสอง

ยังส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่นที่ไม่สูบบุหรี่แต่อยู่ใกล้ชิด ผู้ที่สูบบุหรี่โดยทำให้เกิดโรคต่างๆ ตามมาได้เช่นเดียวกับผู้ที่สูบบุหรี่(มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่, 2548) ทารกและเด็กเล็กที่ได้รับควันบุหรี่มือสองจะทำให้เกิดโรคติดเชื้อทางเดินหายใจส่วนล่าง และโรคติดเชื้อ ในช่องหูสูงชัน อัตราการเติบโตของปอดลดลง มีความเสี่ยงมากขึ้นที่จะเสียชีวิตด้วยโรคไหลตายในเด็ก (Sudden infant death syndrome) อีกทั้งยังเป็น ปัจจัยเสริมให้เด็กเป็นโรคเกี่ยวกับหลอดเลือดและ หัวใจเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ และมีผลทำให้ความสามารถ ทางสติปัญญาของเด็กเสื่อมลง สมองส่วนคิดถูกทำลาย การใช้ความคิดที่เป็นเหตุเป็นผลจะหายไป ความจำ